

MAGYARORSZÁGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

KEDVES MISTER...

On arról panaszkodik, hogy Kanadát egyáltalán nem ismerik Magyarországon és ha egyik-másik ismerősétől otthonról nevelést kap, olyan furcsákat kérdeznek, hogy szinte röstel rá felelni. Egy-két újság közleménye is felbőszíti, amelyben nincsen semmiféle adat, csak szidják azt az országot, amely nemcsak Önnek, hanem sokezer magyarnak megélhetést nyújtott.

Nagyjában kétségtelenül igaz van, viszont azonban el kell ismernie, hogy az utóbbi időben sok minden történt a téves fogalmak eloszlatására és ha már valaki nem röstel a farságot, úgy bizony elegendő információt kaphat magáról Kanadáról. Nem akarom azt mondani, hogy népszerűsítették Kanadát, hanem kétségtelenül a magyar sajtóban Kanadáról ma már nagyon sok őszinte, igaz tudósítás jelent meg.

Ne vegye szerénytelenségnek, de jómagam is rengeteg cikket írtam és írok állandóan, ha a kanadai magyar kérdés felmerül a budapesti lapokban. Időközönként Hordósy Iván, lapunk szerkesztője tudósít a kanadai, főleg pedig a kanadai magyar eseményekről és a magyar közvélemény, ha lassan is, de mindinkább tisztábban és tisztábban lát.

Nagyon sokszor kapnak a budapesti szerkesztőségek elkeseredett leveleket azokról, akiknek nem sikerült kiünn boldogulni. Néha ugyanakkor jön másik levél is, amely viszont tele van szokatlan nagy dicsőretekkel. Most már kezdik mindkettőt mérlegre tenni és nagyobb kritikával fogadni ezeket a véleményeket, amelyek egymással annyira szemben állanak.

Nemrégiben az amerikai magyarokat fogadta Magyarország kormányzója. A rendes fogadtatás után egy csomó magyarhoz kérdést intézett és elbeszélgetett velük ott, a fogadtatáson kanadai vonatkozása csak kettőnknek volt. Lukács barátomnak, aki egy pillanatra kiszakadt a kanadai magyar életből és az amerikai magyarok egy csoportját vezette, valamint jómagamnak. Lukács állandóan arról álmodozott, hogy a kanadai magyaroknak kellene egyszer így testületileg megjelenni Magyarországon. En pedig, mint újságíróhoz illik, figyeltem és les tem a történeteket.

Maga a kormányzó éppen háromszor említette Kanadát. Körülbelül, valóban ez a három kapcsolat az, amely mindmáig fennáll Magyarország és Észak-bírodalma között.

Először azt a kérdést pendítette meg, hogy Amerika felé már megszűnt a tulajdonképpeni kivándorlás, ellenben a kivándorlók új reménye Kanadára. A kormányzó nem beszélt azokról az európai államokról, ahova sok kivándorló igyekszik, Délamerikát sem említette, ellenben Kanadáról elismeréssel szolt. Jól tudja, hogy meg kell feszíteni ott mindenkinek az energiáját, viszont becsületos és komoly munkával mégis csak eredményeket lehet elérni.

Szóba hozta a kanadai és a magyar buzának a versenyt. A kanadai buza ma már világprobléma, de bennünket természetesen ez a ponton érdekel.

Beszélt egy newyorki szücsmesterrel is, akitől elsősorban mestersége iránt érdeklődött. Biztosra vette, hogy a prémek jórészt Kanadából szerzi be, mintahogy Európában is rengeteg a kanadai prém. Beszélt a rókatenyésztésről is és viccesen jegyezte meg, hogy a kanadai prémes állatok jórésze — amelyek a hideg éghajlathoz szoktak, kénytelenek a nagy melegben is buni dájuk alatt föl, távol hazájuktól, mert az ember úgy akarja, mert a kereskedelmi értékesítés úgy sokkal kényelmesebb és olcsóbb.

Kanada és a kanadai magyarok nem voltak napirenden, mégis szóba kerültek. Kanada teljesen ismeretlen világ volt, de éppen azért, mert a sok szegény magyarnak adott menhelyet, a magyarok gondolkodásában mindinkább több és több helyet kap.

Kedves Mister, nagyon igaz van, ha akkor haragszik, amikor számárságok és ellások jelennek meg Kanadáról, viszont legyen arról meggyőződve, hogy fogadott hazájáról mindinkább többen és többen fognak tudni otthon és mindinkább kevesebb furcsa kérdést fognak intézni Önhöz.

PAIZS ÖDÖN

MAGYARORSZAG NYERTE MEG AZ ESZPERANTÓ IRODALMI VILÁGBAJNOKSÁGAT

GENF, szeptember. — Az Esperanto Akadémia, mely minden évben a legjobb esperanto nyelvű műveket jutalmazásra ajánlja, az évi jelentésében első díjjal Baghy Gyula budapesti esperantista író tüntette ki „Dancu marionetoj” (Táncoljatók bábkak) című, múlt évben Budapesten megjelent, eredeti novella gyűjteményéért. A jelentés részletesen méltatja Baghy folyékony és művészi stílusát és az esperanto nyelv mesteri felhasználását gondolatai kifejezésére és mesterkéletes hatásos elérésére. Már másodszor lesz magyar az esperanto olimpiai világbajnok, mert néhány év előtt Kalocsay Kálmán dr. „Az ember tragédiája” fordításával nyerte el az esperanto akadémia első díját. Ugyanakkor Baghy egy verses kötetével második lett. Mindkettő az esperanto költői versenyek több első díját is megkapta már. Ez a győzelem az esperanto nyelv nagy jelentőségét bizonyítja a kis nemzetek, így a magyarság számára, amely egyenlő fegyverekkel szállhat sikra és szellemi téren is legyőzheti a nagy nemzeteket. A könnyen megtanulható esperanto így megnyitja a magyarság előtt a világ kapuit.

„HULLÓ MAGYAROK...”

A magyar kivándorlási statisztikában Borsod megye nagyon elől áll. Onnan mentek ki annak idején legtöbben az Egyesült Államokba, és most, hogy oda nem mehetnek, Kanadába, Brazíliába igyekeznek a vándorbotot ragadó magyarság.

Érdekes volna tudni, hogy mi az oka annak, amikor egy egész vidékről fel kerekednek az emberek, új hazát keresni? Erre az égető kérdésre most érdekes feleletet kapunk. Borsod megyének, Miskolcnak legnagyobb napilapja, a „Magyar Jövő” egy munkás olvasójának cikkét közli a kivándorlásról. A cikk címe: „A kivándorlások okai ma is ugyanazok mint, amikor a világháború előtt voltak!”

Ez a cikk széles rétegek panasza, kivánságát tárja fel. „Nem mulik el hónap, hogy nem halanánk egy egy menetszlopáról hirt, amint Kanadába indul száz husz—százötven magyar paraszt. Amikor nagy megrázkódtatások várnak az újrapiülését váró magyarságra, amikor hetvenmillió tömegével szorongat a germániaság, amikor az utódai lamok visszatelepítésekkel és a magyarság Brazíliába való kitelepítésével próbálják erősíteni a nálunknál most még erősebb, de egyre gyöngülő államaikat, amikor még a vak is világosan látja, hogy a magyar vér minden cseppjére soha nagyobb szükség nem volt, mint mostan van, akkor ölberet kezekkel nézzük, sőt talán még örülnek is egyesek, hogy a magyarság színe java a magyar paraszt vándorbotot kénytelen a kezébe venni.”

A cikk írója most felteszi a jogos kérdést, hogy a gazdasági feltámadás utjára! miért nem tudott egybeesni a magyar paraszt és munkás feltámadása? Nagy volt a munkanélküliség és kivándorlás a háború előtt és azóta a helyzet csak rosszabbodott. Tíz éve már, hogy a világháború összeomlott, de még egyre élesedik az ipari és mezőgazdasági termelés között az ellentét. Meg kell az áldatlan föld birtokviszonyokat változtatni — gondolja a cikkíró —, mert átmenetileg a nyolcórás munkaidő is csökkenti ugyan a munka nélküliséget, de komoly orvosítás csak megfelelő telepítési politikával érhető el. A nagybirtokon kell a kivándorolni szándékozókat letelepíteni, és bizony szépen be lehetne a Dunántul kihálásnak induló falvait menteni. És akkor orvosolva volna egy más baj is, megszűnne az egyke. Ezt írja az újságnak magát meg nem nevező munkás olvasója. És ugyancsak erről a problémáról szól az újság ugyanennek a számnak vezércikke is, aminek címe „Hulló magyarok!” Egy fájának minden keresztjét önön vállalni érzi magyar munkás könyörög irgalomért a Kanadába hulló magyarság számára. Az itthoni bajok elől a nagy bizonytalanságba, az ismeretlen jövő felé rohanók után kap ez a kéz, mely szeretné itthon tartani a magyar kivándorlókat. Mert, aki elmegy, az a magyar faj számára elveszett. Mert minden hiába, amíg az országból ki fel vezető sinpárokon szünet nélkül robnognak a fekete vonatok, fapadjaikon nehéz sóhajtás

su hulló magyarokkal, akik mennek, hogy örök időkre elveszzenek a magyarság számára, s idegen gyárak munkapadjai mellett idegen bányák mélyén, idegen kultúra szolgálatában vesszenek el mindörökké a magyar élet számára. Pedig hányan imehetnének még dalos kedvel, nagy magabizakodással a kajlaszaru fehér ökör nyomába a barázdát hasító eke után. Sok élet tudna itt még megizmosodni, a jövőt teremtő nagy munkához.

Igy panaszkodik az újság a kivándorlás főfeszékének, Borsod megyének fővárosában. Hogyan lehetne, hogyan kellene valamit

csinálni? Talán majd lehet is, de egyelőre kiaszott a föld, nincsen takarmány, rossz lesz a szüret és az emberek százai kérének újra utlevelet, hogy megpróbáljanak új hazát, jobb megélhetést, nagyobb darab kenyeret keresni. Ez csak jalkiáltás, nem jelöli meg a kibontakozás útját. Mégis hangot adunk ennek a sóhajtásnak. Csak azért, hogy lássák odakünn, még az egyszerű munkásemberek is törrik a fejüket, miképpen lehetne otthon tartani a kivándorlókat? A mi annak a munkásnak igaz szívöbél feltörő kiáltása, az a kormány és a vezető politikusk számára a legkomolyabb probléma.

nem is reméltünk, de most azután a gazdaságot kell minél előbb rendbehozni. Bud János utóda a pénzügyminiszeri székben ifjabb Wekerle Sándor lesz. Ezt a kinevezést mindenki nagy örömmel fogadja, az új pénzügyminiszer apja ugyanis Nagymagyarország legkiválóbb pénzügyminisztere, egész Európa egyik legkitűnőbb pénzügyi szakértője volt. Azt reméljük, hogy fia örökölte apja zsenialitását és olyan becsületet szerez majd a pengőnek szerte a nagyvilágban mint apja annak idején az osztrák magyar monarchia koronájának, kékhajú ezres bankójának.

A harmadik érdekes személyi változás, hogy Korányi Frigyes báró Magyarország párisi követe visszatér Budapestre, és átveszi a Pénzügyügyi Központ vezetését. Így hát igazán nem lesz kiváló szakemberekben hiány, hogy bár ezt a váratlan rossz termés meg is nehezítette, győ keresen rendhozzák Magyarország pénzügyi és gazdasági viszonyait.

Elmentek az amerikai magyarok, de újra sok idegen vendége van Budapestnek. Az ipari balcsanak és foglalkozási betegségek nemzetközi kongresszusa, többszáz külföldi tudóst csábított Budapestre, akik arról tanácskoznak, hogyan lehetne az ipari munkát kiséző sok szerencsétlenség, és a munkáló járó ipari betegségeket megakadályozni, vagy legalább is enyhíteni.

Ugyancsak nemzetközi kongresszust tartanak Budapestben a gyorsírók, akik viszont a gyorsírás egyszerűsítésén fáradoznak, hogy hogyan lehetne ezt a munkát megtakarító írásmódot minél jobban terjeszteni és perze Budapestre vették fel először programjukba az új rekord kiadását tudniillik egy olyan versenyt írtak ki, amelyben per centink négy száz tagot kell jelrni.

Kongresszust tartottak Hódmezővásárhelyen a református papok, akik egyházi ügyeket vitattak meg. De egy amerikai magyar pap, Melegh Gyula, Mezőkevecsényi lelkész indítványára

Hétről-hétre

(A KANADAI MAGYAR UJSÁG tudósítójától)

Szeptember van, az iskolák, a gyerekek megkezdtek a komoly munkát. A szülőknek bizony sok gondot jelent ez a dátum, mert gondja is járul. A nagyszerű bullyenkor ruhákkal, cipőkkel, irkával, könyvvel és más tanszerrel kell a gyerekeket felszerelni a könnyebb idők következnék el. De a gyerekek még nem érzik ezt a gondot, hangosan csiripelnek, jó sok tandíjat is fizetnek. Sajnos az időjárás keresztül huzta számításainkat, keyes lesz a kapás növény, majdnem semmi a takarmány és ennek szomorú következménye máris érezhető a zslárak ugrásszerű emelkedésében.

Sok gondot okozott az idén a szülőknek a középiskolát végzett fiúk, lányok további sorsa is. Az összeomlás után ugyanis, amikor a megszállt területek rengeteg szellemi munkás özlönlött vissza a csonkaországba, olyan nehéz lett az egyetemre végzett emberek elhelyezkedése, hogy ennek ellensúlyozására törvényt hoztak, szabályozni az egyetemi beiratkozásokat. Most azután öt-hatszor annyian jelentkeztek, mint amennyiben az első évek létszámát megállapították. Klébeisberg Kunó gróf kultuszminiszter azután karöltve az egyetemmel felemelte ezt a számot, úgyhogy a tanulni vágyó ifjúság nagy része helyet kapott az egyetemeken.

A beiratkozások átmeneti gondjához azonban a drágaság egyre súlyosabban fenyegető gondja is járul. A nagyszerű bullyenkor után mindenki fellélegzett, azt reméltük, hogy a gondterhes évek után végre a könnyebb idők következnék el. Sajnos az időjárás keresztül huzta számításainkat, keyes lesz a kapás növény, majdnem semmi a takarmány és ennek szomorú következménye máris érezhető a zslárak ugrásszerű emelkedésében.

A minisztertanács és a főváros közjelmezési bizottsága állandóan ezzel a kérdéssel foglalkozik. A baj elhárítására amerikai zslirt akarnak vámmentesen az országba engedni, kukoricát behozni, hogy a hizalásba ne álljon be fennakadás és a hatóságai élelmiszer üzemekkel megakadályozni azt, hogy a kereskedelem visszaélve az áruhiánnyal, a feltétlenül szükségesnél magasabbra srófolja fel az árakat.

A politikai életnek különben legnagyobb eseménye, hogy Bud János, pénzügyminiszer átvette az ujonnan megszervezett gazdasági minisztérium vezetését, melynek célja a magángazdaság talpraállítása. Mert a szállítás az ország pénzügyeit úgy rendbehozta, hogy annál jobbat

Telepítési, bevándorlási engedélyek.

Hajójegyek Pénzküldés

„PANNONIA” WESTERN CANADA COLONIZATION SOCIETY

Főiroda: WINNIPEG, Man. 296, Main St.

BEVÁNDORLÁSI engedélyek, HAJÓJEGY, PÉNZKÜLDÉS. Miután a bevándorlási rendelkezések megváltoztak, ajánlatos felvilágosításért azonnal iródnkhoz fordulni. Előre kifizetett hajójegyek és óhazai utak előkészítése. — Pénzküldés amerikai dollárokból vagy óhazai pénzben. GYORS, BIZTOS, JUTANYOS. — Postán vagy táviratilag. A címzett sajátkezűleg alírt nyugtáját küldjük vissza a feladónak. TELEPÜLÉS és FARMOK eladása.

Miután telepünkön az eladásra lekött földet az idény előrehaladottsága folytán a bérők vagy vállalkozók már bevetették, szükséges, hogy az új vevő, amennyiben most akarja farmját átvenni, majd a cséplés után az ezeket megillető természetét leadja. Ha az aratást vagy cséplést az új vevő vállalná, természetesen, hogy levonásba hozhatjuk az ezzel kapcsolatos költségeit. — A többi feltételt úgy mint kevés előleg, hosszú törlesztés, olcsó kamat, fél vagy harmadtörlesztés stb. stb. továbbra is érvényben marad.